

ZÁLOHOVÁNÍ S DÚ

aneb sto způsobů jak (ne)přijít o data

Michal Strnad

CESNET, z. s. p. o.

30. 1. 2019

- Datová úložiště a motivace pro workshop
- Popis prostředí pro hands-on
- Pohádka o sysadminovi

- Zajišťuje provoz a rozvoj národní infrastruktury pro ukládání dat pro vědu a výzkum
- Aktuálně provozujeme čtyři uložistě založené na HSM
- Další HSM a nové servery pro object storage se právě instalují
- HSM úložiště jsou přístupná přes NFSv4, FTP, rsync, SCP, Globus ...
- Objektové uložistě pak přes S3/Swift, CephFS, RBD
- Další služby jako FileSender a ownCloud

- Virtuál s CentOS 7
- Login, heslo a IP adresu je na papíru
- Privilegovaný přístup na stroj přes sudo
- Přístup na úložiště CESNET přes servisní účet

V případě problémů s jednotlivými kroky Vám pomůžeme. Slidy, návody a další materiály

<https://du.cesnet.cz/cs/workshop>

```
/home/labX:  
|-- .bash_history  
|-- .ssh  
|  \-- authorized_keys  
|-- VO_du_test-disk_only  
|-- VO_du_test-tape_tape  
\-- VO_du_test-tape_tape-shared
```

Budeme operovat jen v politice VO_du_test-disk_only

- Jednorázová záloha či replika
 - Nástroj rsync
- Chceme spíše kontinuální zálohu
 - Použijeme nástroj duplicity
 - Provedeme obnovu a následnou kontrolu integrity dat
 - Pro uživatele i správce
- Potřebujeme mít snapshoty celé datové oblasti nebo systému
 - Využijeme Btrfs snapshoty a send/recieve
 - Jako cíl použijeme vzdálené RBD z Ceph clusteru
 - Primárně pro správce

Rsync

- Prakticky na všech distribucích již předinstalován
- Pod sebou má SSH
- Používá ho velká část jiných aplikací (např. rsnapshot)
- Možnost skriptování
- Existuje grafická nadstavba Grsync

Plný návod

<https://du.cesnet.cz/cs/navody/rsync/start>

■ Základní použití nástroje

- `rsync -av --progress ./folder`
labX@ssh.du4.cesnet.cz: /VO_du_test-disk_only/

■ Umožňuje zachovávat práva a informace o vlastníkovi souboru při přenosu na vzdálené úložiště v rozšířených attributech souborů

- `rsync -av --numeric-ids --rsync-path="rsync --fake-super". /folder`
labX@ssh.du4.cesnet.cz: /VO_du_test-disk_only/

- Pozor na lomeno na konci zdrojové cesty
 - `rsync -av ./folder/`
`labX@ssh.du4.cesnet.cz: /VO_du_test-tape_tape/`
- Zvláštní obezřetnost je na místě při použití přepínače `-delete`
 - `rsync -av -delete ./folder`
`labX@ssh.du4.cesnet.cz: /VO_du_test-disk_only/`

1. Z webu <https://du.cesnet.cz/cs/workshop> stáhněte testovací data a rozbalte archív
2. Připojte se za pomoci SSH na <ssh.du4.cesnet.cz>
3. Vytvořte adresář backup v politice VO_du_test-disk_only
4. Nahrajte do vytvořeného adresáře backup přes rsync rozbalený kernel
5. Smažte soubor "jedec_ddr.h" v adresáři ve svém VM (include/memory/jedec_ddr.h)
6. Zavolejte rsync s `-delete` a ověřte, zdali se smazal i na straně serveru (CESNET úložiště)

Řešení:

1. `mkdir data; cd ./data`
2. `wget https://goo.gl/YncDuX -O kernel.tar.xz`
3. `tar -xf kernel.tar.xz`
4. `ssh labX@ssh.du4.cesnet.cz "mkdir
./VO_du_test-disk_only/backup"`
5. `rsync -av --progress ./include
labX@ssh.du4.cesnet.cz: /VO_du_test-
disk_only/backup/`
6. `rm ./include/memory/jedec_ddr.h`
7. `rsync -av --progress --delete ./include
labX@ssh.du4.cesnet.cz: /VO_du_test-
disk_only/backup/`

Chceme spíše kontinuální zálohu. My zde zvolíme NFS s Duplicity. Začneme s NFS.

- Umožňuje připojení vzdáleného svazku jako lokální disk
- Reconnect, nemá problémy s hardlinky
- Ve výchozím nastavení posílá data v clear textu, autentizace skrze /exports
- Ukážeme si případ s Kerberos autentizací

Plný návod

<https://du.cesnet.cz/cs/navody/nfs/start>

- Nainstalujeme základní nástroje a knihovny pro NFS + podporu Kerberos
 - `sudo yum install nfs-utils nfs-utils-lib krb5-workstation`
- Připravíme si adresář kam následně přimountujeme úložiště du4
 - `mkdir /mnt/nfs`
 - `chown -R labX /mnt`
- Stáhneme si konfigurační soubor pro Kerberos autentizaci
 - `wget https://du.cesnet.cz/_media/cs/navody/nfs/krb5.conf -O /etc/krb5.conf`

- Vygenerujeme si `krb.keytab`, který použijeme k přístupu na úložiště
 - `ssh -o PubkeyAuthentication=no -o GSSAPIAuthentication=no labX@ssh.du4.cesnet.cz "remctl kdccesnet.ics.muni.cz accounts nfskeytab» krb5.keytab"`
- Přesuneme vygenerovaný `krb5.keytab` do `/etc` a nastavíme příslušná práva
 - `sudo cp krb5.keytab /etc/krb5.keytab`
 - `sudo chmod 0600 /etc/krb5.keytab`

- Nastavení statického mapování pro našeho uživatele - uživatel na úložišti pak bude mapován na lokálním stroji jako lokální uživatel
 - `sudo vim /etc/idmapd.conf`
 - do sekce [General] doplníme `Domain = EINFRA`
 - do sekce [Translation] doplníme `Method = static, nsswitch`
 - do sekce [Static] doplníme `labX@EINFRA = labX`

Zkontrolujeme, že nám běží všechny služby, případně je zapneme

- `systemctl enable nfs-idmap; systemctl enable nfs-idmap; systemctl status nfs-idmap`
- `systemctl enable nfs-secure; systemctl start nfs-secure; systemctl status nfs-secure`

Nyní jsme hotovi a můžeme připojit NFS svazek

- `sudo mount -vvv -t nfs nfs.du4.cesnet.cz:/mnt/nfs -o vers=4 -o sec=krb5p -o rsize=1048576,wsiz=1048576`
- `nfs.du4.cesnet.cz:/mnt/nfs nfs4 _netdev,sec=krb5p,rsize=1048576,wsiz=1048576 0 0`

1. Získejte keytab umístěte ho do správné cesty
2. Připojte NFS svazek do adresáře /mnt/nfs-du4
3. Nastavte statické mapování a ověřte jeho funkčnost

- Nainstalujeme základní nástroje a knihovny pro NFS + podporu Kerberos
 - `sudo yum install nfs-utils nfs-utils-lib krb5-workstation`
- Připravíme si adresář kam následně přimountujeme úložiště du4
 - `mkdir /mnt/nfs`
 - `chown -R labX /mnt`
- Stáhneme si konfigurační soubor pro Kerberos autentizaci
 - `wget https://du.cesnet.cz/_media/cs/navody/nfs/krb5.conf -O /etc/krb5.conf`

- Vygenerujeme si `krb.keytab`, který použijeme k přístupu na úložiště
 - `ssh -o PubkeyAuthentication=no -o GSSAPIAuthentication=no labX@ssh.du4.cesnet.cz "remctl kdccesnet.ics.muni.cz accounts nfskeytab» krb5.keytab"`
- Přesuneme vygenerovaný `krb5.keytab` do `/etc` a nastavíme příslušná práva
 - `sudo cp krb5.keytab /etc/krb5.keytab`
 - `sudo chmod 0600 /etc/krb5.keytab`

- Nastavení statického mapování pro našeho uživatele - uživatel na úložišti pak bude mapován na lokálním stroji jako lokální uživatel
 - `sudo vim /etc/idmapd.conf`
 - do sekce [General] doplníme `Domain = EINFRA`
 - do sekce [Translation] doplníme `Method = static, nsswitch`
 - do sekce [Static] doplníme `labX@EINFRA = labX`

Zkontrolujeme, že nám běží všechny služby, případně je zapneme

- `systemctl enable nfs-idmap; systemctl enable nfs-idmap; systemctl status nfs-idmap`
- `systemctl enable nfs-secure; systemctl start nfs-secure; systemctl status nfs-secure`

Nyní jsme hotovi a můžeme připojit NFS svazek

- `sudo mount -vvv -t nfs nfs.du4.cesnet.cz:/mnt/nfs -o vers=4 -o sec=krb5p -o rsize=1048576,wsize=1048576`

- Zalohovací nástroj napsán v Python
- Plné a inkrementální zálohy
- Používá standardní Unix nástroje (rsync, tar, GnuPG)

- Jednoduchá obnova z libovolné bodu v čase
- Nepodporuje hard linky
- Zabudované šifrování (GPG)
- Na Windows pod Cygwin
- Duply
- GUI nadstavba Déjà Dup

- SSH/SCP
- FTP
- Lokální disky (NFS, Samba ...)
- Podpora pro Amazon S3, Google Cloud Storage, Rackspace Cloud Files
- mnoho dalších

- Nainstalujeme z repozitáře balík
 - `sudo yum install duplicity`
- Běh nanečisto
 - `duplicity --dry-run ./kernel file:///mnt/nfs`
- Plná záloha
 - `duplicity ./kernel file:///mnt/nfs`

- Inkrementální záloha
 - duplicity incr ./kernel file:///mnt/nfs
- Přehled o provedených zálohách
 - duplicity collection-status file:///mnt-nfs
- Kontrola zálohy proti lokálním souborům
 - duplicity verify file:///mnt-nfs ./folder
- Staré neaktuální zálohy je třeba smazat a nahradit novými
 - duplicity remove-older-than 12M --force file:///mnt/nfs

Předpokládáme splnění Lab 2 (připojené NFS).

1. Použijte duplicity na vytvoření plné zálohy adresáře include do cesty /mnt/nfs
2. Vytvořte nový soubor s názvem "jenicek" a vložte do něj text "marenka"
3. Proveďte přes duplicity inkrementální zálohu do stejné cesty (/mnt/nfs)
4. Zkontrolujte zálohu za pomoci duplicity

Řešení:

1. `duplicity ./include file:///mnt/nfs`
2. `echo "marenka»> ./include/jenicek`
3. `duplicity incr ./include file:///mnt/nfs`
4. `duplicity verify file:///mnt-nfs ./include`

- Preview - ukázka nového přístupu k zálohování
- Potřebujeme mít snapshoty celé datové oblasti nebo systému
- Využijeme Btrfs snapshoty a send/recv
- Jako cíl použijeme vzdálené RBD z Ceph clusteru
- Instatní obnova

- Copy-on-write file-systém
- RAID 0, 1, (pozor na 5 a 6), 10
- Online defragmentace
- Scrubing
- Komprese
- Subvolumes (oddíly), snapshoty
- Přidání/odebrání disku

- rsync pracuje na souborové úrovni
- rsync nedetekuje přejmenovaný nebo přesunutý soubor
- Časy modifikací nebo velikost, případně hashe -> režie
- Výhoda v podobě exclude
- Btrfs pracuje na blokové úrovni
- Copy On Write
- Subvolume - vše nebo nic

- send/recv stabilní, kernel 3.6
- btrfs-send - stream instrukcí, diff mezi dvěma subvolumes
- Full a inkremental mod
- Stream instrukcí umí zpracovat btrfs-recv (user-space)

■ Vylisťování subvolumů a snapshotů

- `btrfs subvolume show /`
- `btrfs subvolume get-default /`
- `btrfs filesystem df /`
- `btrfs subvolume snapshot [-r] <source> <dest>`

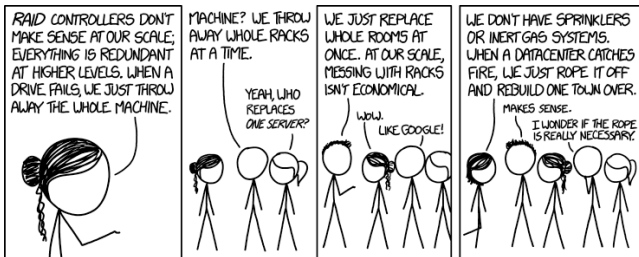
■ Vylisťování subvolumů a snapshotů

- `btrfs subvolume show /`
- `btrfs subvolume get-default /`
- `btrfs filesystem df /`
- `btrfs subvolume snapshot [-r] <source> <dest>`

1. Založte nový subvolume na cestě `/btrfs/abc`
2. Nahrajte do něj rozbalený kernel viz Lab 1
3. Vytvořte nový snapshot pro nový subvolume
4. Založte adresář `/snapshot` připojte do něj nově vytvořený snapshot
5. Smažte soubor `"/btrfs/include/xen/xen.h"` a následně ho zkuste obnovit ze snapshotu
6. Po úspěšné obnově smažte snapshot

1. `sudo btrfs subvolume create /btrfs`
2. `sudo cp -r ./include /btrfs/`
3. `sudo btrfs subvolume snapshot /btrfs/
/btrfs/snapshot`
4. `sudo rm /btrfs/include/xen/xen.h`
5. `sudo cp /btrfs/snapshot/include/xen/xen.h
/btrfs/include/xen/xen.h`
6. `sudo btrfs subvolume delete /btrfs/snapshot/`

- Objektově orientované uložení
- Cluster sám udržuje minimální počet nastavených replik
- Protokoly S3/Swift, CephFS a RBD
- OSD, MON ...

- Aktuálně pilotní provoz, testy s OpenStack
- Probíhá instalace nových serverů do Jihlavy

- Ceph RADOS Block Device (RBD)
- Striping a replikace napříč clusterem
- Read-only snapshoty, revertování snapshotů
- Možnost připojit do Linuxu nebo QEMU KVM klientů
- RBD mirroring
- 10 Gbps jeden klient proti šesti serverům

- Nyní spojíme zmíněné technologie (RBD a Btrfs)
- Dostaneme možnost vytvořit zálohu subvolume (snapshotu)
- Cílem však bude vzdálené blokové zařízení
- Zápis a případné čtení (obnova) dosahují rychlostí dostupné linky
- Provést to můžeme ručně nebo za pomoci skriptů (btrbk, snapper)

- Nainstalujeme základní Ceph balík
 - `sudo yum install ceph-common`
- Přesuneme soubor `ceph.conf` do `/etc/ceph/` (z balíku xyz)
- Následně i `labX.keyring` do cesty `/etc/ceph/labX.keyrinig` (z balíku xyz)

■ Vytvoříme si RBD

- `rbd -n client.lab1 create DU-workshop/lab1 -s $((10*1024)) --image-format 2 --image-feature layering`

■ Zkontrolujeme zdárné vytvoření

- `rbd -n client.lab1 list DU-workshop`

■ Namapujeme RBD do systému

- `sudo rbd -n client.lab1 map DU-workshop/lab1`

■ Zkontrolujeme připojení ve zprávách od kernelu

- `dmesg`

- Blokové zařízení nejdříve zašifrujeme přes dm-crypt/LUKS
 - `sudo yum install cryptsetup-luks`
 - `cryptsetup -s 512 luksFormat --type luks2 /dev/rbd0`
- Kontrola nastavení
 - `cryptsetup luksDump /dev/rbd0`

■ Blokové zařízení dešifrujeme

- `sudo cryptsetup luksOpen /dev/rbd0 lusk_rbd`

■ Vytvoříme Btrfs na připojeném zařízení

- `sudo mkfs.btrfs /dev/lusk_rbd`
- `comment: parted /dev/sdd`
- `comment: mklabel gpt`
- `comment: mkpart primary btrfs 1MiB 100%`

■ Připojíme

- `mkdir /mnt/rbd`
- `sudo mount /dev/lusk_rbd /mnt/rbd`

- Cvičení - montovani btrfs - montování root btrfs
 - btrfs subvolume list
 - mkdir /mnt/localbtrfs
 - mount
- Výroba subvolume pro snapshoty
 - btrfs subvolume create
/mnt/localbtrfs/@snapshots
 - btrfs subvolume list /mnt/localbtrfs/
 - mount /dev/sdaX /mnt/localbtrfs/ -o
rw,relatime,seclabel,space_cache

■ Odpojíme a uzamkneme

- `umount /mnt/rbd/`
- `sudo cryptsetup luksClose
/dev/mapper/lusk_rbd`
- `sudo rbd -n client.lab1 unmap
DU-workshop/lab1`

1. Vytvořte RBD o velikosti 100GB a připojte ho do svého VM
2. Blokové zařízení zašifrujte za pomoci dm-crypt/LUKS
3. Vytvořte na zařízení Btrfs a připojte ho do cesty /btrfs
4. Vytvořte nový snapshot a za pomoci send/recv ho zapište do /btrfs

- Nástroj pro práci se subvolumes
- Vytváří inkrementální snapshoty na zadané cestě
- Možnost definovat retention policy
- Přenos na více cílů i skrze SSH
- V repu nebo na <https://github.com/digint/btrbk>

```
sudo yum install btrbk
```


Děkujeme za účast na workshopu!

www.du.cesnet.cz

du-support@cesnet.cz

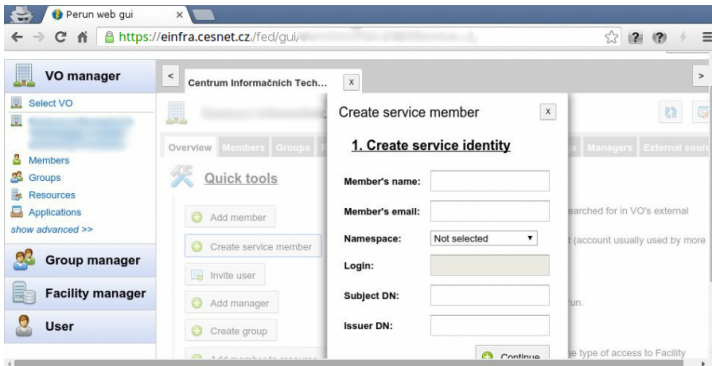

Záložní slidy

- Report provedených i neprovedených záloh (monitoring)
- Šifrujte zálohy pro zajištění důvěrnosti dat
- V případě přenosu dat po síti, kterou nemáte pod kontrolou, šifrujte i přenos dat
- Kontrolujte zálohy (verifikace)
- Označte si zálohy - co obsahují, datum vytvoření
- Ukládejte zálohy na různá místa. Pokud by došlo k lokální katastrofě (např. požár), tak pravděpodobně ztratíte zálohy zde uskladněné

Perun web gui

<https://einfra.cesnet.cz/fed/gul/>

VO manager

- Select VO
- Members
- Groups
- Resources
- Applications
- show advanced >>
- Group manager**
- Facility manager
- User

Create service member

2. Associate real users

To be associated:

Name	User type	Count: 0
No items found.		

Type in user's First name, Last name (or both) or Login or Email and press Search button.